

Lwów
журн. почт. Відділ IV. а.

Діло

виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок 10. П. пош.
Конто пошт. нмв. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає
від 1-го год. після полудня.
Рекламу не зчитується.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в криву 4/20 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 20 фл. ф.,
Італії 750 л., Німеччині 750
зм., Швейцарії 5 шв. фр.,
Чехословаччині 30 ч. к., Ру-
муни 180 лей, Болгарії 750
лв., Австрії 750 ш. ш.,
Японії 1 дол.

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

Старі бажання і нові інтереси.

Одначасно з важкими клопотами внутрішньої політики, Франція та Англія продовжують, по волі та неволі, давно розпочату розмову про підстави європейської безпеки. Кожна нова німецька нота чи навіть новозасаджені домагання представників німецького уряду стає покищо підставою до перетрушення ще раз усіх фактів та фактів, з яких складається повсютний шум, населений примарами нової війни.

На чому зупинилась дискусія про взаємні гарантії від минулого місяця, коли в Женеві два міністри закордонних справ, Чемберлен і Бріан, погодились дружно, як ка-зали, „щодо принципу“? Цей прин-цип торкався знову тільки двох пунктів: обі держави згодились відмовити Німеччині, коли вона стане звинуватити версальський договір відносно окупації Рейнщини і ко-ли стане спеціальних гарантій від-носно санкцій підписаних союзни-ми державами. Видавалось би, що для погоджено всі перепони між союзними державами. Так було й, якщо намірений вступ Німеччи-ни до Ліги Націй не був зв'язаний з кожної держави з іншою ме-тою, обслуговуваною дипломати-чною шпунтовою.

Англія хоче за всяку ціну відро-дити економічну здатність Німеччи-ни, щоб добути в неї беззо-баста; Франція сподіється, що Ліга Націй зміцнить захитаний Версаль-ський договір, Німеччина, при мов-чливій допомозі Англії, має вигля-ти на реалію Версальського дого-вору, сподіючись довести його до-всю реальність у нинішніх еко-номічних умовах, однак за шкід-ливих для всіх. Ріжниця невислов-лених поглядів між Німеччиною і Англією покищо в тім, що Англія хоче залишити справу про ревізію Версальського договору самій Лізі Націй, а Німеччина в деякій мірі вважає передаступною умовою сво-го вступу до Ліги обіцянку, що Ліга за таку ревізію візьметься.

Вся дипломатична гра оберта-ється довкола цього важливого пункту, який лякається заснувати особливою мовою Англія та Німеч-чина, пересвідчені про невідхиль-ність виконати Версальський договір. Бачачи про „принципальні“ пун-кти і формальні, першорядні та другорядні, не всіли оминати одної зрозумілої неадекватності, в атмосфері якої вони везуться. Щого недугу є внаслідок старі союзи, побудовані бу-ть-то на симпатіях, які були масованими егоїстичними інтереса-ми. Наслідком її є неспроможність обійтись без таких союзів надалі і вони сидимість, що, не вважаю-

чи на всі гарні гасла явної дипло-матії, не можна перед цілим сві-том заявити голосно, на яким жит-тевім, ненарушнім інтересі побу-дована є політика даної держави. Англія є нині єдиним народом, а яким Франція у справжнім вла-сним інтересі хотіла би піддержати союз. Але Франція є єдиною дер-жавою, з боку якої Англія поки-що не лякається суперництва, а не може сподіятись першої необхідної для неї підмоги: економічної. Дипломати, між якими є непогані історики, розуміють добре, що при підписуванні союзів — з виім-

ком може торговельних, де існує однаковий спільний інтерес — не існують ніякі закони міжнарод-ної політичної чесності. Закон і справедливості є тоді абстрактами, які кожна держава силкується на-глути по лінії власних інтересів. Що з того, що існує одне старе спільне бажання миру, коли з ним у парі йдуть нові інтереси, витво-рені наслідками останньої війни?

Дипломати годяться на уступки в інтересах держави щойно під напором непереможних обставин, таких, як загроза негайної війни або революції. Мабуть момент цієї загрози ще не прийшов, бо всі вони довго та спокійно торгу-ються...

На культурні теми.

Моя листування з проф. О. Тумлірцом.
(До питання про культурність нації)

Яке було моє здивування, коли я в поважній німецькій науковій книжці, виданій в р. 1922., найшов згрідливі висліди про український народ. А було це так.

Замовив я собі книжку професо-ра педагогіки на університеті в Грацу л-ва О. Тумлірца: „Grundlinien einer Volksbildungslehre“ (Julius Klinkhardt, Verlagsbuchhandlung in Leipzig. 1922. Стр. 116 нел. 8°). І там на стор. 61 в розділі, який трактує про введення до самовиховання, автор каже про значіння військово-го виховання. Підносячи добрі йо-го сторони, стверджує, що в освіт-ній роботі серед культурного ні-мецького елементу не треба дохо-дити аж до примусу, який характе-ризує військове виховання. Примус стоїть навіть на перешкоді до освітлення у вихованні внутрішньої свободи і самостійності думання і хотіння. А далі каже досліано та-ке: „З другого боку ми (себто Німці) остільки в більше корисному поло-женні, що не маємо до діла з пів-дикими Русинами (halb Wilde Ruthen). Словаками і др., з людьми, котрі не виють ні читати, ні пи-сати у своїй матірній мові“.

Після прочитання цих слів усі арозуміють, здається, моє превели-ке здивування. Книжка появилася в третьому десятилітті двадцатого віку, коли то український народ виявив велику арлість у своїх ама-ганнях, жив самостійним життям. Книжку написав австрійський Ні-мець, проф. університету в Грацу, який не повинен мати якихнебудь особистих чи політичних упер-джень. До того книжка вартісна й цікава, вийде певно не одним на-кладом, може й перекладом на другі мови. Отже, щоби авторові звернути увагу на його дуже не-тактовний й обидливий погляд про

Українців, я рішився написати осо-бистого листа, який і вислав під датою 3. лютого 1925.

У вступі зазначив я, яке прикре вражіння відніс я з його слів. Іх зміст облякше в дечому те, що крім Українців назвав він ще й Словаків і т. д. і що мав на увазі го-голю рекрутів. Всеж такі слова написані, висловлені тверді о-суд. Книжку будуть всюдю читати араз з авторитативною думкою автора. Я переконаний, що автор не мав ніякої стигности з україн-ським народом, бо тоді його осуд був би зовсім нищий. Допускаю о-диноку можливість, що автор ба-чив Українців даньної Угорщини, а на це може навести поставлення біля себе Українців і Словаків.

У дальшій частині листа даю ко-роткий перегляд життя народу до війни. На Угорщині Українці були жертвою мадярського імперіалізму й жили під загрозою повної депа-ціоналізації. Найбільша кількість їх сьогодні як автономна частина че-хослованської республіки. Тонять три мільйони Українців проживали під російським абсолютизмом, да-влені й гноблені, навіть без права на культурний розвиток. Найкраще жилося Українцям на Буковині і в Галичині. Але тут мусили оставати в постійній боротьбі з Польяками, яких піддержували й центральний уряд і династія. Серед боротьби кріпшало національне почуття, о-миче в наслідку боротьби розвиток нації йшов повільнішим ходом ніж це повинно бути. Найбільше пе-решкоди приходилося поборювати на полі шкільництва. Мачушине трактування української школи до-пело до того, що народ з власних засобів мусів удержувати цілу низ-ку народніх шкіл (з того 7 у Льво-ві), 9 середніх шкіл, одну торго-вельну, дві школи сільського гос-подарства. Однак таким жалким числом шкіл годі було боротися з царствующим аналіфаетизмом, що нахвалив свою наїкрашу опіку під омофором Краєвої Ради шкільної і позитивних шкільних рад.

Засвоюю далі право-державне положення Українців після великої війни та після всіх „мирів“ аж до російського аякошого. І перекладу до питання дшности, чи культурно-сті нації.

Остання нагода загатитися! Головна виграна 350.000 золотих.

Виграні по золотку: 200.000, 150.000, 100.000, 60.000, 35.000, 5.000, 2.000 ітд.

Тягання V-го класу державної Лотерії Класової триває цілий місяць від 6. липня до 1. вересня 1925 року.

Льоти можна набувати в фірмі

„НАДІЯ“, Львів, Синьстуська б.

Цінні лосі: червотка по зол. 40—, пово-диме по зол. 80—, цілий лос зол. 160—, Замовлення листами долагоджується від-воротною поштою.

Вирізати і вислати

КАРТА ЗАМОВЛЕНЬ.

„Надія“, Львів, Синьстуська ч. 6.
Отримувати:
..... лосі червотка по зол. 40—
..... лосі поводиме по зол. 80—
..... лосі цілий по зол. 160—
Надешитість зол. переслати
рівночасно поштовою переказом.
Ім'я і назвсько.....
Місцевість.....
Адреса.....

У карті: Лосі чисті і не можуть бути
видані тільки за оплатою згоди.

Культурний розвиток на Великій Україні, пульсуюче багате життя у всіх напрямках мусить відразу зро-бити вражіння розцвіту модерної нації навіть на упереджену людину. І та частина нації, що сьогодні живе на Підкарпатській Україні, котру можна було уважати „най-дикішою“, і вона після п'яти літ депо свободнішого політичного життя доконує чудес і на очах во-скресєє до нового буття. Найнеща-сливіше положення України під румунським обухом.

їх не зможе перевести ніяке „під-данке племі“. Звертаю увагу на ді-яльність Наукового Товариства ім. Шевченка і покликуюся тут на проф. Раймунда Фридриха Кайндля, дійсного члена Т-ва, у якого може автор знайти потвердження моїх слів тим більше, що проф. Кайндль учить також на університеті в Грацу.

Кінчу бажанням, щоби автор старався поправити свою похибку, стараю, що він це зробить, і у тім переконаний яншу могого листа. І додаю: „Якщо подібні слова апали би з уст якогось польського політика, вірте мені, Пане Профе-сор, я не уважав би навіть за до-стойне відповідати йому, бо на-стойне відповідати нашому народу з того боку ми вже давно при-вчили“.

Довгий час не було відповіді. Я вже носився з думкою всту-пити в якому ниньшому часописі з отвертним листом. Аж для

Red. szw. „Dziło“ we Lwowie, Pr. 558/25.
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd
dyscyplinarny orzekł na wniosek Prokura-
tory państwa Szkoły, jako Trybunał Pre-
sowy we Lwowie, że treść artykułu, umie-
sczonego w czasopiśmie „Dziło“ Nr. 109
(1925) z dnia 29. lipca 1925, w artykułach
„Wspomnienie pod tytułem: 1) „Światło na-
rodowe“ od słów: Takim same-
m, 2) „Wspomnienie pod tytułem: 2) „Wspomnienie pod tytułem: 3) „Wspomnienie pod tytułem: 4) „Wspomnienie pod tytułem: 5) „Wspomnienie pod tytułem: 6) „Wspomnienie pod tytułem: 7) „Wspomnienie pod tytułem: 8) „Wspomnienie pod tytułem: 9) „Wspomnienie pod tytułem: 10) „Wspomnienie pod tytułem: 11) „Wspomnienie pod tytułem: 12) „Wspomnienie pod tytułem: 13) „Wspomnienie pod tytułem: 14) „Wspomnienie pod tytułem: 15) „Wspomnienie pod tytułem: 16) „Wspomnienie pod tytułem: 17) „Wspomnienie pod tytułem: 18) „Wspomnienie pod tytułem: 19) „Wspomnienie pod tytułem: 20) „Wspomnienie pod tytułem: 21) „Wspomnienie pod tytułem: 22) „Wspomnienie pod tytułem: 23) „Wspomnienie pod tytułem: 24) „Wspomnienie pod tytułem: 25) „Wspomnienie pod tytułem: 26) „Wspomnienie pod tytułem: 27) „Wspomnienie pod tytułem: 28) „Wspomnienie pod tytułem: 29) „Wspomnienie pod tytułem: 30) „Wspomnienie pod tytułem: 31) „Wspomnienie pod tytułem: 32) „Wspomnienie pod tytułem: 33) „Wspomnienie pod tytułem: 34) „Wspomnienie pod tytułem: 35) „Wspomnienie pod tytułem: 36) „Wspomnienie pod tytułem: 37) „Wspomnienie pod tytułem: 38) „Wspomnienie pod tytułem: 39) „Wspomnienie pod tytułem: 40) „Wspomnienie pod tytułem: 41) „Wspomnienie pod tytułem: 42) „Wspomnienie pod tytułem: 43) „Wspomnienie pod tytułem: 44) „Wspomnienie pod tytułem: 45) „Wspomnienie pod tytułem: 46) „Wspomnienie pod tytułem: 47) „Wspomnienie pod tytułem: 48) „Wspomnienie pod tytułem: 49) „Wspomnienie pod tytułem: 50) „Wspomnienie pod tytułem: 51) „Wspomnienie pod tytułem: 52) „Wspomnienie pod tytułem: 53) „Wspomnienie pod tytułem: 54) „Wspomnienie pod tytułem: 55) „Wspomnienie pod tytułem: 56) „Wspomnienie pod tytułem: 57) „Wspomnienie pod tytułem: 58) „Wspomnienie pod tytułem: 59) „Wspomnienie pod tytułem: 60) „Wspomnienie pod tytułem: 61) „Wspomnienie pod tytułem: 62) „Wspomnienie pod tytułem: 63) „Wspomnienie pod tytułem: 64) „Wspomnienie pod tytułem: 65) „Wspomnienie pod tytułem: 66) „Wspomnienie pod tytułem: 67) „Wspomnienie pod tytułem: 68) „Wspomnienie pod tytułem: 69) „Wspomnienie pod tytułem: 70) „Wspomnienie pod tytułem: 71) „Wspomnienie pod tytułem: 72) „Wspomnienie pod tytułem: 73) „Wspomnienie pod tytułem: 74) „Wspomnienie pod tytułem: 75) „Wspomnienie pod tytułem: 76) „Wspomnienie pod tytułem: 77) „Wspomnienie pod tytułem: 78) „Wspomnienie pod tytułem: 79) „Wspomnienie pod tytułem: 80) „Wspomnienie pod tytułem: 81) „Wspomnienie pod tytułem: 82) „Wspomnienie pod tytułem: 83) „Wspomnienie pod tytułem: 84) „Wspomnienie pod tytułem: 85) „Wspomnienie pod tytułem: 86) „Wspomnienie pod tytułem: 87) „Wspomnienie pod tytułem: 88) „Wspomnienie pod tytułem: 89) „Wspomnienie pod tytułem: 90) „Wspomnienie pod tytułem: 91) „Wspomnienie pod tytułem: 92) „Wspomnienie pod tytułem: 93) „Wspomnienie pod tytułem: 94) „Wspomnienie pod tytułem: 95) „Wspomnienie pod tytułem: 96) „Wspomnienie pod tytułem: 97) „Wspomnienie pod tytułem: 98) „Wspomnienie pod tytułem: 99) „Wspomnienie pod tytułem: 100) „Wspomnienie pod tytułem: 101) „Wspomnienie pod tytułem: 102) „Wspomnienie pod tytułem: 103) „Wspomnienie pod tytułem: 104) „Wspomnienie pod tytułem: 105) „Wspomnienie pod tytułem: 106) „Wspomnienie pod tytułem: 107) „Wspomnienie pod tytułem: 108) „Wspomnienie pod tytułem: 109) „Wspomnienie pod tytułem: 110) „Wspomnienie pod tytułem: 111) „Wspomnienie pod tytułem: 112) „Wspomnienie pod tytułem: 113) „Wspomnienie pod tytułem: 114) „Wspomnienie pod tytułem: 115) „Wspomnienie pod tytułem: 116) „Wspomnienie pod tytułem: 117) „Wspomnienie pod tytułem: 118) „Wspomnienie pod tytułem: 119) „Wspomnienie pod tytułem: 120) „Wspomnienie pod tytułem: 121) „Wspomnienie pod tytułem: 122) „Wspomnienie pod tytułem: 123) „Wspomnienie pod tytułem: 124) „Wspomnienie pod tytułem: 125) „Wspomnienie pod tytułem: 126) „Wspomnienie pod tytułem: 127) „Wspomnienie pod tytułem: 128) „Wspomnienie pod tytułem: 129) „Wspomnienie pod tytułem: 130) „Wspomnienie pod tytułem: 131) „Wspomnienie pod tytułem: 132) „Wspomnienie pod tytułem: 133) „Wspomnienie pod tytułem: 134) „Wspomnienie pod tytułem: 135) „Wspomnienie pod tytułem: 136) „Wspomnienie pod tytułem: 137) „Wspomnienie pod tytułem: 138) „Wspomnienie pod tytułem: 139) „Wspomnienie pod tytułem: 140) „Wspomnienie pod tytułem: 141) „Wspomnienie pod tytułem: 142) „Wspomnienie pod tytułem: 143) „Wspomnienie pod tytułem: 144) „Wspomnienie pod tytułem: 145) „Wspomnienie pod tytułem: 146) „Wspomnienie pod tytułem: 147) „Wspomnienie pod tytułem: 148) „Wspomnienie pod tytułem: 149) „Wspomnienie pod tytułem: 150) „Wspomnienie pod tytułem: 151) „Wspomnienie pod tytułem: 152) „Wspomnienie pod tytułem: 153) „Wspomnienie pod tytułem: 154) „Wspomnienie pod tytułem: 155) „Wspomnienie pod tytułem: 156) „Wspomnienie pod tytułem: 157) „Wspomnienie pod tytułem: 158) „Wspomnienie pod tytułem: 159) „Wspomnienie pod tytułem: 160) „Wspomnienie pod tytułem: 161) „Wspomnienie pod tytułem: 162) „Wspomnienie pod tytułem: 163) „Wspomnienie pod tytułem: 164) „Wspomnienie pod tytułem: 165) „Wspomnienie pod tytułem: 166) „Wspomnienie pod tytułem: 167) „Wspomnienie pod tytułem: 168) „Wspomnienie pod tytułem: 169) „Wspomnienie pod tytułem: 170) „Wspomnienie pod tytułem: 171) „Wspomnienie pod tytułem: 172) „Wspomnienie pod tytułem: 173) „Wspomnienie pod tytułem: 174) „Wspomnienie pod tytułem: 175) „Wspomnienie pod tytułem: 176) „Wspomnienie pod tytułem: 177) „Wspomnienie pod tytułem: 178) „Wspomnienie pod tytułem: 179) „Wspomnienie pod tytułem: 180) „Wspomnienie pod tytułem: 181) „Wspomnienie pod tytułem: 182) „Wspomnienie pod tytułem: 183) „Wspomnienie pod tytułem: 184) „Wspomnienie pod tytułem: 185) „Wspomnienie pod tytułem: 186) „Wspomnienie pod tytułem: 187) „Wspomnienie pod tytułem: 188) „Wspomnienie pod tytułem: 189) „Wspomnienie pod tytułem: 190) „Wspomnienie pod tytułem: 191) „Wspomnienie pod tytułem: 192) „Wspomnienie pod tytułem: 193) „Wspomnienie pod tytułem: 194) „Wspomnienie pod tytułem: 195) „Wspomnienie pod tytułem: 196) „Wspomnienie pod tytułem: 197) „Wspomnienie pod tytułem: 198) „Wspomnienie pod tytułem: 199) „Wspomnienie pod tytułem: 200) „Wspomnienie pod tytułem: 201) „Wspomnienie pod tytułem: 202) „Wspomnienie pod tytułem: 203) „Wspomnienie pod tytułem: 204) „Wspomnienie pod tytułem: 205) „Wspomnienie pod tytułem: 206) „Wspomnienie pod tytułem: 207) „Wspomnienie pod tytułem: 208) „Wspomnienie pod tytułem: 209) „Wspomnienie pod tytułem: 210) „Wspomnienie pod tytułem: 211) „Wspomnienie pod tytułem: 212) „Wspomnienie pod tytułem: 213) „Wspomnienie pod tytułem: 214) „Wspomnienie pod tytułem: 215) „Wspomnienie pod tytułem: 216) „Wspomnienie pod tytułem: 217) „Wspomnienie pod tytułem: 218) „Wspomnienie pod tytułem: 219) „Wspomnienie pod tytułem: 220) „Wspomnienie pod tytułem: 221) „Wspomnienie pod tytułem: 222) „Wspomnienie pod tytułem: 223) „Wspomnienie pod tytułem: 224) „Wspomnienie pod tytułem: 225) „Wspomnienie pod tytułem: 226) „Wspomnienie pod tytułem: 227) „Wspomnienie pod tytułem: 228) „Wspomnienie pod tytułem: 229) „Wspomnienie pod tytułem: 230) „Wspomnienie pod tytułem: 231) „Wspomnienie pod tytułem: 232) „Wspomnienie pod tytułem: 233) „Wspomnienie pod tytułem: 234) „Wspomnienie pod tytułem: 235) „Wspomnienie pod tytułem: 236) „Wspomnienie pod tytułem: 237) „Wspomnienie pod tytułem: 238) „Wspomnienie pod tytułem: 239) „Wspomnienie pod tytułem: 240) „Wspomnienie pod tytułem: 241) „Wspomnienie pod tytułem: 242) „Wspomnienie pod tytułem: 243) „Wspomnienie pod tytułem: 244) „Wspomnienie pod tytułem: 245) „Wspomnienie pod tytułem: 246) „Wspomnienie pod tytułem: 247) „Wspomnienie pod tytułem: 248) „Wspomnienie pod tytułem: 249) „Wspomnienie pod tytułem: 250) „Wspomnienie pod tytułem: 251) „Wspomnienie pod tytułem: 252) „Wspomnienie pod tytułem: 253) „Wspomnienie pod tytułem: 254) „Wspomnienie pod tytułem: 255) „Wspomnienie pod tytułem: 256) „Wspomnienie pod tytułem: 257) „Wspomnienie pod tytułem: 258) „Wspomnienie pod tytułem: 259) „Wspomnienie pod tytułem: 260) „Wspomnienie pod tytułem: 261) „Wspomnienie pod tytułem: 262) „Wspomnienie pod tytułem: 263) „Wspomnienie pod tytułem: 264) „Wspomnienie pod tytułem: 265) „Wspomnienie pod tytułem: 266) „Wspomnienie pod tytułem: 267) „Wspomnienie pod tytułem: 268) „Wspomnienie pod tytułem: 269) „Wspomnienie pod tytułem: 270) „Wspomnienie pod tytułem: 271) „Wspomnienie pod tytułem: 272) „Wspomnienie pod tytułem: 273) „Wspomnienie pod tytułem: 274) „Wspomnienie pod tytułem: 275) „Wspomnienie pod tytułem: 276) „Wspomnienie pod tytułem: 277) „Wspomnienie pod tytułem: 278) „Wspomnienie pod tytułem: 279) „Wspomnienie pod tytułem: 280) „Wspomnienie pod tytułem: 281) „Wspomnienie pod tytułem: 282) „Wspomnienie pod tytułem: 283) „Wspomnienie pod tytułem: 284) „Wspomnienie pod tytułem: 285) „Wspomnienie pod tytułem: 286) „Wspomnienie pod tytułem: 287) „Wspomnienie pod tytułem: 288) „Wspomnienie pod tytułem: 289) „Wspomnienie pod tytułem: 290) „Wspomnienie pod tytułem: 291) „Wspomnienie pod tytułem: 292) „Wspomnienie pod tytułem: 293) „Wspomnienie pod tytułem: 294) „Wspomnienie pod tytułem: 295) „Wspomnienie pod tytułem: 296) „Wspomnienie pod tytułem: 297) „Wspomnienie pod tytułem: 298) „Wspomnienie pod tytułem: 299) „Wspomnienie pod tytułem: 300) „Wspomnienie pod tytułem: 301) „Wspomnienie pod tytułem: 302) „Wspomnienie pod tytułem: 303) „Wspomnienie pod tytułem: 304) „Wspomnienie pod tytułem: 305) „Wspomnienie pod tytułem: 306) „Wspomnienie pod tytułem: 307) „Wspomnienie pod tytułem: 308) „Wspomnienie pod tytułem: 309) „Wspomnienie pod tytułem: 310) „Wspomnienie pod tytułem: 311) „Wspomnienie pod tytułem: 312) „Wspomnienie pod tytułem: 313) „Wspomnienie pod tytułem: 314) „Wspomnienie pod tytułem: 315) „Wspomnienie pod tytułem: 316) „Wspomnienie pod tytułem: 317) „Wspomnienie pod tytułem: 318) „Wspomnienie pod tytułem: 319) „Wspomnienie pod tytułem: 320) „Wspomnienie pod tytułem: 321) „Wspomnienie pod tytułem: 322) „Wspomnienie pod tytułem: 323) „Wspomnienie pod tytułem: 324) „Wspomnienie pod tytułem: 325) „Wspomnienie pod tytułem: 326) „Wspomnienie pod tytułem: 327) „Wspomnienie pod tytułem: 328) „Wspomnienie pod tytułem: 329) „Wspomnienie pod tytułem: 330) „Wspomnienie pod tytułem: 331) „Wspomnienie pod tytułem: 332) „Wspomnienie pod tytułem: 333) „Wspomnienie pod tytułem: 334) „Wspomnienie pod tytułem: 335) „Wspomnienie pod tytułem: 336) „Wspomnienie pod tytułem: 337) „Wspomnienie pod tytułem: 338) „Wspomnienie pod tytułem: 339) „Wspomnienie pod tytułem: 340) „Wspomnienie pod tytułem: 341) „Wspomnienie pod tytułem: 342) „Wspomnienie pod tytułem: 343) „Wspomnienie pod tytułem: 344) „Wspomnienie pod tytułem: 345) „Wspomnienie pod tytułem: 346) „Wspomnienie pod tytułem: 347) „Wspomnienie pod tytułem: 348) „Wspomnienie pod tytułem: 349) „Wspomnienie pod tytułem: 350) „Wspomnienie pod tytułem: 351) „Wspomnienie pod tytułem: 352) „Wspomnienie pod tytułem: 353) „Wspomnienie pod tytułem: 354) „Wspomnienie pod tytułem: 355) „Wspomnienie pod tytułem: 356) „Wspomnienie pod tytułem: 357) „Wspomnienie pod tytułem: 358) „Wspomnienie pod tytułem: 359) „Wspomnienie pod tytułem: 360) „Wspomnienie pod tytułem: 361) „Wspomnienie pod tytułem: 362) „Wspomnienie pod tytułem: 363) „Wspomnienie pod tytułem: 364) „Wspomnienie pod tytułem: 365) „Wspomnienie pod tytułem: 366) „Wspomnienie pod tytułem: 367) „Wspomnienie pod tytułem: 368) „Wspomnienie pod tytułem: 369) „Wspomnienie pod tytułem: 370) „Wspomnienie pod tytułem: 371) „Wspomnienie pod tytułem: 372) „Wspomnienie pod tytułem: 373) „Wspomnienie pod tytułem: 374) „Wspomnienie pod tytułem: 375) „Wspomnienie pod tytułem: 376) „Wspomnienie pod tytułem: 377) „Wspomnienie pod tytułem: 378) „Wspomnienie pod tytułem: 379) „Wspomnienie pod tytułem: 380) „Wspomnienie pod tytułem: 381) „Wspomnienie pod tytułem: 382) „Wspomnienie pod tytułem: 383) „Wspomnienie pod tytułem: 384) „Wspomnienie pod tytułem: 385) „Wspomnienie pod tytułem: 386) „Wspomnienie pod tytułem: 387) „Wspomnienie pod tytułem: 388) „Wspomnienie pod tytułem: 389) „Wspomnienie pod tytułem: 390) „Wspomnienie pod tytułem: 391) „Wspomnienie pod tytułem: 392) „Wspomnienie pod tytułem: 393) „Wspomnienie pod tytułem: 394) „Wspomnienie pod tytułem: 395) „Wspomnienie pod tytułem: 396) „Wspomnienie pod tytułem: 397) „Wspomnienie pod tytułem: 398) „Wspomnienie pod tytułem: 399) „Wspomnienie pod tytułem: 400) „Wspomnienie pod tytułem: 401) „Wspomnienie pod tytułem: 402) „Wspomnienie pod tytułem: 403) „Wspomnienie pod tytułem: 404) „Wspomnienie pod tytułem: 405) „Wspomnienie pod tytułem: 406) „Wspomnienie pod tytułem: 407) „Wspomnienie pod tytułem: 408) „Wspomnienie pod tytułem: 409) „Wspomnienie pod tytułem: 410) „Wspomnienie pod tytułem: 411) „Wspomnienie pod tytułem: 412) „Wspomnienie pod tytułem: 413) „Wspomnienie pod tytułem: 414) „Wspomnienie pod tytułem: 415) „Wspomnienie pod tytułem: 416) „Wspomnienie pod tytułem: 417) „Wspomnienie pod tytułem: 418) „Wspomnienie pod tytułem: 419) „Wspomnienie pod tytułem: 420) „Wspomnienie pod tytułem: 421) „Wspomnienie pod tytułem: 422) „Wspomnienie pod tytułem: 423) „Wspomnienie pod tytułem: 424) „Wspomnienie pod tytułem: 425) „Wspomnienie pod tytułem: 426) „Wspomnienie pod tytułem: 427) „Wspomnienie pod tytułem: 428) „Wspomnienie pod tytułem: 429) „Wspomnienie pod tytułem: 430) „Wspomnienie pod tytułem: 431) „Wspomnienie pod tytułem: 432) „Wspomnienie pod tytułem: 433) „Wspomnienie pod tytułem: 434) „Wspomnienie pod tytułem: 435) „Wspomnienie pod tytułem: 436) „Wspomnienie pod tytułem: 437) „Wspomnienie pod tytułem: 438) „Wspomnienie pod tytułem: 439) „Wspomnienie pod tytułem: 440) „Wspomnienie pod tytułem: 441) „Wspomnienie pod tytułem: 442) „Wspomnienie pod tytułem: 443) „Wspomnienie pod tytułem: 444) „Wspomnienie pod tytułem: 445) „Wspomnienie pod tytułem: 446) „Wspomnienie pod tytułem: 447) „Wspomnienie pod tytułem: 448) „Wspomnienie pod tytułem: 449) „Wspomnienie pod tytułem: 450) „Wspomnienie pod tytułem: 451) „Wspomnienie pod tytułem: 452) „Wspomnienie pod tytułem: 453) „Wspomnienie pod tytułem: 454) „Wspomnienie pod tytułem: 455) „Wspomnienie pod tytułem: 456) „Wspomnienie pod tytułem: 457) „Wspomnienie pod tytułem: 458) „Wspomnienie pod tytułem: 459) „Wspomnienie pod tytułem: 460) „Wspomnienie pod tytułem: 461) „Wspomnienie pod tytułem: 462) „Wspomnienie pod tytułem: 463) „Wspomnienie pod tytułem: 464) „Wspomnienie pod tytułem: 465) „Wspomnienie pod tytułem: 466) „Wspomnienie pod tytułem: 467) „Wspomnienie pod tytułem: 468) „Wspomnienie pod tytułem: 469) „Wspomnienie pod tytułem: 470) „Wspomnienie pod tytułem: 471) „Wspomnienie pod tytułem: 472) „Wspomnienie pod tytułem: 473) „Wspomnienie pod tytułem: 474) „Wspomnienie pod tytułem: 475) „Wspomnienie pod tytułem: 476) „Wspomnienie pod tytułem: 477) „Wspomnienie pod tytułem: 478) „Wspomnienie pod tytułem: 479) „Wspomnienie pod tytułem: 480) „Wspomnienie pod tytułem: 481) „Wspomnienie pod tytułem: 482) „Wspomnienie pod tytułem: 483) „Wspomnienie pod tytułem: 484) „Wspomnienie pod tytułem: 485) „Wspomnienie pod tytułem: 486) „Wspomnienie pod tytułem: 487) „Wspomnienie pod tytułem: 488) „Wspomnienie pod tytułem: 489) „Wspomnienie pod tytułem: 490) „Wspomnienie pod tytułem: 491) „Wspomnienie pod tytułem: 492) „Wspomnienie pod tytułem: 493) „Wspomnienie pod tytułem: 494) „Wspomnienie pod tytułem: 495) „Wspomnienie pod tytułem: 496) „Wspomnienie pod tytułem: 497) „Wspomnienie pod tytułem: 498) „Wspomnienie pod tytułem: 499) „Wspomnienie pod tytułem: 500) „Wspomnienie pod tytułem: 501) „Wspomnienie pod tytułem: 502) „Wspomnienie pod tytułem:

6. червня б. р. надійшла відповідь. Проф. Т. прохав вибачення за таке опізнання, приводом якого була його довша хвороба і переобтяження пам'яті.

Далі пише: "Так чужим не є мені Схід бувшої монархії. Пятнадцять літ прожив я, як хлопець і юнак у Чернівцях. А в часі війни побував я, як офіцер, три роки у Сх. Галичині і в Карпатах. І тут призначено Вам слухачі. Як хлопець мав я зачаток розуміння для національного питання. Але коли я, як фронтовий офіцер вступав в убогі брудні хати українських селян, котрі працювали серпами й ціпами тоді, як німецький селянин працює машинами до кошення і молотівниками, коли я порівняв ту пість і примітивність цих людей з духовною рухливістю, інтересом і вмінням себе відповідно поставити наших мешканців альпійських країн (я їх далеко перевисіла під оглядом духовної рухливості селянин середні-німецький або північно-німецький), тоді мені українські селяни представилися як такі, що стоять на дуже низькому культурному рівні."

Зазначую ще раз, що як фронт-офіцер я не був ніколи в містах, а тільки у малих оселях між Львовом та Тернополем або в околицях Буга. Тому я знав дуже мало про освітню працю Українців. Я не хотів зовсім обезцінювати або сумніватися у освітній здібності поодиноких народів, я хотів тільки зазначити подійний низький ступінь культурний, котрий, як це Ви самі зазначаєте.

Після Ваших для мене цінних висновків бачу, що моя увага, хоч не подумана в обидливому напрямі, мусить обиджувати народ, котрий культурно змагає у гору і наперед. Тому зовсім зрозуміло в новому виданні скреслю назване місце. А вже й тепер даю Вам повноваження заявити, що з виразами жалю беру назад мої слова.

Дуже прикро, що мені так тяжко приходиться зібрати відомості про культурні змагання на Сході бувшої Монархії. Хоч молодістю і родинним відношенням звязаний з Буковиною, а проте ніколи не міг у повсякденному часі що небудь дізнатися про відносини на Сході. Буду Вам широким вдячний, якщо при нагоді повідомите мене

як це одна тільки сторона медалі.
М. Галуцький.

По широкому світі.

Воєнна рада Абд-ель-Кріма відбулася 18. липня в Агадір для обміркування воєнної і політичної тактики Кабілії супроти Франції. На цій нараді мали виступити дві течії: одна за розпочаттям мирних переговорів, але протяганням їх до часу дошлі, коли Французам буде неможливо вести операції, і друга — за рішучим дальшим веденням війни аж до остаточної побіди, за зміцненням політичної пропаганди. Абд-ель-Крім бушім-то приєднався до другої, радикальної, течії. Вістка про ту раду зискує на ймовірності в зв'язку з позначками нового великого наступу Абд-ель-Кріма на лінії Фез—Тага і на місто Уссуан. Офіційний франц. комунікат виправдує дефензивне становище Французів кліматичними умовами, заповідаючи наступ щойно на вересень.

Про польсько-німецький конфлікт пишуть з Берліна, що тамтешній урядові кола рахуються з можливістю насильного усунення з Польщі 13.німецьких опантів, які на загальну кількість 20.000, ще не виїхали до Німеччини, а мали виїхати до 1. серпня ц. р. З днем 1. вересня мають вимандрувати ті особи, які мають маєтки в обсягу твердинь: їх є біля 2.500 душ. На 1. липня 1926 р. мають покинути Польщу решта опантів — земельні власники, скількістю 4.500 осіб. В більшості опантів є робітниками й ремісниками. Німецька преса подяє, що наслідком польського насильного розпорядження кільканадцять тисяч родин буде матеріально цілком зруйнованих.

Марш. Петен виїхав з Марокка назад до Франції. Представники преси заявили, що все, що було зроблено в Марокко — було найліпше й нічого іншого не можна було зробити. А проте незалежно від отих компліментів марш. Люте вже в найближчих днях має бути відкликаний з Марокка, а на його місце генеральним резидентом буде призначений нинішній посол в Туреччині Сарро.

Абд-ель-Крім одночасно з новим наступом, розпочав дипломатичну акцію в цілі наваження мирних переговорів. Він вислав на

руки франц. консула в Танжері лист з проханням прислати до його табору одного старшого франц. ставанину, що знав би докладно Марокко і місцеву мову, для особистого контакту.

Коассіс заявив франц. міністрові Дальбю, що рад. уряд готовий переговорювати з Францією про припинення частини старих російських довгів без домагання франц. усякої позички як компенсації.

Генеральний страйк в Англії здається неминучий. В четвер вечір відбулося надзвичайне засідання англ. ради міністрів, присвячене страйковій ситуації й переговорам між прагнучими й робітниками. В парлам. англ. колах було переконання, що страйк неминучий. Секретар союзу гірників Кук заявив, що положення є дуже поважне. Нема надії спинити припинення праці в копальнях вугілля, заповіджене на них під суботу. Розпочалась вже висилка поліції і війська до деяких промислових місцевостей, з огляду на можливість робітничих заворушень. Загалом понад один мільон гірників на страйковий поклик не ставиться до праці. На протязі найближчих 24 годин повинно прилучитись до страйку пів мільона транспортних робітників. Дальші наслідки того величезного страйку можуть прийняти розміри, яких годі передбачити, тим більше, що ймовірно припинилась уся залізнична й корабельна комунікація.

З нашого життя на чужині.

Українська мова в чехословацькому парламенті.

В місяці лютім минулого року дирекція стенографічної канцелярії чехословацького парламенту оголосила конкурс на прийняття "русицьких" стенографів. Можна було надіятися, що з кількох тисяч студентів Москві і Українців, які перебувають у Празі, зголоситься бодей кільканадцять. Однак з Москві не зголосився мабуть ніхто, дирекції прийшлося вибрати зпоміж кількох наших. Кождий з нас писав по своїй окремій системі: д-р Естернюк мав свою систему, яку плевав уже кілька літ і якої вчив на курсах інтернованих в Йозефові. Леонтович, бувший стенограф при Центрі. Раді в Києві, писав російсько-українською системою Габельсберґера, Федір Ігор студіював ще в гімназії у Львові польсько-укра-

їнську систему проф. Гоги, — і я, грішній, що намагався пізно придержуватися найновішого стенографічного підручника О. Панейка. Звичайно, справа не обійшлась без іспиту, і то іспиту досить непримирного, а ще більшого несподіваного. Ми знали, що мусимо вміти писати по українськи й російськи, що треба знати в подробизь говір Підкарпаття, діло було в 9 послух цієї країни, які за місяць мали явитися вперше в чехословацькому парламенті. Наші розрахунки однак показалися недостаточними. Іспитова комісія звертала увагу не тільки на знання української, російської мови та підкарпатського говору, але сягнула до річниць стенограмів бувшого галицького сойму. Подиктовано нам уривок з промови посла... Дудикевича, записаної польськими стенографами. Розуміється, що успіх такого іспиту не міг бути світлий. При писанні диктату прийшлося нам спокутувати не тільки всі промахи небіжчика Дудикевича проти духа російської та української мови, але і всі гріхи польських скорописців, що її "стенографували" і "бездоганно" переложили.

Іспит зміна нас студеною водою. За місяць прийняли двох: Леонто вича і мене.

Пізніше ми переконалися, що комісія не могла найти відповідний матеріал для диктату. Ми почули, що книжною мовою якої вживали наші батьки й діди в письмі, промовляв, а принаймні старатися говорити більшість послів з Підкарпаття. Згодом звикли до їх бесіди, навчилися її стенографувати.

Є багато клопоту з правописом, є чимало мороки з такими ключами, як написати те чи інше українське слово після старого російського правопису і навпаки, але не нам реформу переводити. Справа правопису, мови взагалі дуже дражлива тепер на Підкарпатті: воно переходить таке саме чистилище, як Галичина перед 50 роками.

За рік на пленарних засіданнях чл. парламенту, крім бесід у поодиноких комісіях, було кільканадцять промов послів з Підкарпаття. Всі вони, крім д-ра Гагатка, що говорив чистою російщиною, придержуються у своїх промовах у більшості книжної мови, якою писав свої твори колись поет Духнович.

Найбільше дбайливості в цьому напрямі проявляє д-р Каміньський. Він у своїй першому виступі з

В. Ю. КИСІЛЕВСЬКИЙ.

Лист з Канади.

На фармах.

Думаете, що це тільки Львів або Станіславів карнавал справляє? А ми, мовляв, в глухих канадійських лісах припали снігом на ярді і спимо як наш грізлі-медвідь? Нехай і не сниться нам таке! Що припали снігом і ще далі припадемо, це правда, але легендарними залубицями та шпарками некованими кіньми зміряємо нашу прерію відирі і поперець, куди треба, чи сніг на цалі, чи на кілька ярдів. І як гарна забава десь заповидається, зіздитись фармаська молодь зі всім сторін, весела, свідомі своєї фармаської гідності — бо Канада це край хліборобів! — В знім залубицями, а як сніг злізе й дороги висхнуть, то й "Карамі"...

В нашому куті була теж забава. Як почали залубити на наше подвір'я зідатися, то Білий аж захрип, витанюючи всіх ще від ліній... Наша фарма найбільш від школи. "Трости" дозволили робити там забаву. Ви не знаєте, хто це трости? Це такі свої фармари вибра-

ні, щоби завідували державною школою. У вас, в Старому краю, хто інший школами завідує? Не та?

Про що забаву вже кілька тижнів наперед по фармах говорили, бо й виставу мали давати і всі цікаві були видіти своїх на сцені. Вечерами й ранками носилися наші "артисти" з ролями, як дяк з псалтиром.

Врешті надійшов цей день биття серця красунь, — а кажу вам, що наші дівчата записують до найкращих у Канаді!

З двадцять миль довкола поприїздили фармари. В хаті гамір, дівчата коло зеркала стовпились, ще тільки дещо поправити, ще легенько причесати підстрижену голову.

В школі поставили сцену, з полотною курткою, декорації, з дощок сидження, разом і льюжі і паркет... За кулісами метушня... Режисер має мороку держати все в порядку, щоби публіка занедало не цікавилась закулісовими справами.

На давках засіли вже поважніші фармари і фармарки. Деякі зі старших консервативних газдинь все ще держаться "крайового" коужа, що кільканадцять літ тому з Рідної Землі привезли, але більшість вже змінила коуж на сільськово-фурто або модний раглян. Фармари поскидали вовчі або медвежі коуж-

хй, говорять про будову Народнього Дому в нашому куті, або про пшеницю, що йде все вгору, вже поверх 2 долари бушель...

Задзвонив шкільний дзвінок раз. Все втихло, тільки за сценою гамір... Задзвонив удруге: за третім разом вишшов режисер, наш "постар", та перепросив наперед, що може не вийде все як слід, щоб шановна аудиторія не брала зазле, як суфлер трохи голосніше говорить, щоби і в "другій кімнаті" почули актори, — сцену підмінену на дві кімнати. Прохав також щоби не курити в школі ані не вживати жадного алькоголю, бо трости другого разу не дозволять школи на забаву.

Почалась вистава. Грали "Хоч раз його права" і "Хто винен".

Все з напруженням слідить за перебігом акції, як Ганя, як Марія виглядає, як Ілько жовніра грає в першій штуці, а головною любовниця в другій. Треба йому признати, що такі по мистецькі і свободно виявлявсь зі своєї задачі. Вже менше адав свою роллю Петро, бо поминувши те, що зараз по виступленню на сцену злетіли йому вуса, на превелику вітху молодшої братії, і те, що до козацьких шараварів убрав модерний канадійський кашкет... але це в найтрагічнішій хвилині — як його суперник забив

йому сужену, завела його пам'яті суфлер мав не аби-яку плацію... Петро: паде на землю... Впає аж за дудні дошки... Петро: закриває очі рукою і плаче... Заридав гіркими сльозами... "All right" відкинув з полкешого суфлера, на потіку аудиторії.

По виставі відслівали всі "Не пора", на сцену вишшли музики, один скрипак і цимбалістий, та адарили жаваго... факстрота...

Заметушилось на сцені. Одна вара, друга... Дівчата закинувши підстрижену чуприну назад — крутаються до такту — будуть пазні не менше вміло, як і Львованки на котромусь з наших балів.

Зі вступів остало по відчисленню всіх видатків ще чистих 20 доларів на тутешній "Народній Дім".

Над раном почали всі розіздатись. Одні санки за другими відїїли на лінію, хмара снігу — і все зникло.

Мороз скрипить під ногами, зоране небо моргас тисячами сріблястих оченят, на фармі успокоюється.

Пробудився ранок, свіжий, морозний... Неділя.

Є час відпочати по вчорашній забаві.

Лютій 1925 в Манітобі.

ска всіх народів партій може у цей важкий момент числяти на умі! Все так... Коломий з будинку знає показується і протів оживленого сонця. Смі.

3 судової сали.

Процес Корнгабера і тов. — за обвинуваченням і виключенням.

21-й день розправи.

Переслухання батька Паньчишина.

Свідок Данило Паньчишин, давницький сторож, батько Степана, знімає як свідок на обставину, що його син не міг виконати замаху на президента, не міг виконати замаху на нього Микитюка, є дійсно клеветою. Данило Паньчишин знає по українськи. Він подає свідчення, на старшого, енергійного, свідомого українського робітника, свідомого українського робітника, свідомого українського робітника — людина Паньчишин — людина Паньчишин — людина Паньчишин, що викладає у його жоні жестукації. Відповідає рішуче, бачуючи, не кажучи довго ждати на свої відомості.

Перед записанням свідка оборона виступає проти записання його, теперішній, що син свідка Степан є фактично обвинувачений, отже батько проти свідка свідати не може. У відповідь д-р Давидович передсідник свідкує, що Данило Паньчишин не є споконим і одного з обвинувачених і тому виводи оборони є беззаступні. Д-р Грек розповідає на тему конфлікту поміж формою і змістом, кажучи, що на розправі формальний бік не повинен бути фактичного. Пресидиється до шення д-ра Давидовича. Коли трибунал іде на нараду передсідник питає оборону, чи оборона не має нічого проти записання ісп. Пшонкевича від дальшої присутності на розправі: д-р Грек приймає, що ісп. Пшонкевич може і є паражений на безпеку, залишаючись у Львові, а проте оборона не може згодитися на записання його, з огляду на потягу його конфронтації в Паньчишина. Д-р Пераккі пригадує, що треба буде ще раз переслухати Пшонкевича після знізання Кабана і Лукомського. Прокуратор протиставляє шенню оборони про незарешчення Дан. Паньчишина; затримання чи записання Пшонкевича є йому байдуже. Трибунал по нараді відкидає шення оборони й записує Данила Паньчишина.

Данило Паньчишин відповідає на питання передсідника, коли приходив його син і як переїздив своє побуту у Львові. — Приїхав Степан 11, на українській Зеленої сьмт, себто 14 червня. Повернувся до дому 4 вересня коло 7 год. веч. Свідка не було дома в хвилину приїзду сина; він казав, що швидко потім, коли син з'явився. Раніш був посварений зі сном, будучи з природи дуже нервовим і тризливим сина, коротко. Зрештою син був послухливий. Коли син перше, свідок не показував свого старого жалью. В часі приїзду сина мешкала в хаті свідка одна жінка зі Стрия, Старешка з синами і т. зв. Федусь. Син сказав батькові, що був на селі, але не назвав місцевості. На другий день на місто не виходив. Тогож дня поїхав, будучи з свідка короткий час Михайлином Данишею. На третій день коло 10 год. прийшов Мариняк, з котрим син вийшов на місто і вернувся коло 2 годину.

Тому, що сін мав швидко йти до свідка й був нездоровий, батько не силкувався до жадної праці. 3. жовтня син зійшов до війська.

Про арештування сина довідався після чадного арештування. Це було 1. листопада вночі. Підчас рейдів забрали в нього 4 листи сина, нагортку й кешет. При переслуханнях питали його за революцією. Відповів, що революція віддала до черехолоння Маринькою. Запитаний про Фідака, знімає, що раз на якихось зборах похвалив йому люде на промову, що не Фідак — комуніст. Потім, після того переслухання в команді поліції на вул. Льва Савіги, випустили свідка на волю.

Предсідник звертає увагу свідка, що протокол знізання списаний при першому побаченні, не зосім згоджується з наступним знізанням свідка. М. и. свідок подає тоді, що син вернувся до Львова з кінем серпня. Свідок агоскував Фідака по фотографії й казав, що Фідак був як раз разів у сина, і що Фідак приніс раз картку для сина, яку свідок передав синові.

Свідок заявляє, що пханий на поліції там не знає, що говорив, такий був нездоровий, ревізю і арештом і збентежений свідством. Свідок неспоконимий, не знає, що там писали у протоколі. Тепер заявляє від протистого, що Фідака не знає, що дійсно дівав якусь картку для передачі синові, але не знає чи це був Фідак, і що син прийняв не з кінем серпня, а 4 вересня.

На кілька днів перед арештуванням сина ввечерю прийшов до свідка Микитюк. М. заявляє свідкові на біду, й оновлює, що боївся поліції, бо є комуністом; тому жму добув собі з Варшави документи й жакне не має грошей, щоб вийти через Данію до Прус. Свідок дивувався дуже, чому Микитюк старався за документи у Варшаві, а не у Львові, і сказав, що той, хто дає М. „докуд особисті“ хай дасть йому й гроші на дорогу. Тоді Мик. взяв

його, де Тепер перебуває його син. Свідок відповів, що в Каліш, в 25 польку артилерії, і Микитюк пішов собі (на те, щоб негально доставити адресу Степана Паньчи. Цеховському), про знайомство сина з Микитином нічого бачив свідок не знає.

Питання оборони д-ра Пераккого, д-ра Ляндау і д-ра Грека та неспоконимий „Zwischenfall“ д-ра Давидовича мають на цілі збити свідка з пантелику й присутити його до якогось вислову, який ішов би по лінії оборони, що донос Микитюка відповідає правді, що донос питають його про картку сина з Варшави. Свідок пам'ятає, що таку картку дівав, але не знає вже докидає знімки і не знає, чи крім поздравлень і запобіг швидко прийшли була там ще якась дописка. Рішуче заперечує, начеби Мариняк, який читав йому ту картку, пояснив слова „Іду до Свободи“ так, що „Свобода“ не бачу. Радя, Ніконого Маркова не знає. Ніконого Харкова не знає. Малира Осипа Федуса знає. Це неправа, що Федусь подав що син свідка вернувся вже з кінем серпня до Львова і те, що Мариняк казав, будучи сина бачили з кінем серпня коло крамляні Штарка. Проте, будучи тоді Фідак мав купити сині черевники — нічого не знає. Взагалі свідок вже старий і не в силі пам'ятати всього, що діялося так давно й до чого не пригадував вати.

Д-р Ганкевич стверджує питаннями, що на Великдень крім найближчої родини свідка був у свідка Федусь, а не Фідак Мариняк прийшов згодом.

Д-р Ляндау ставить шення, щоб трибунал відкинув мотів, яким Паньчишин заспокоївся при підмові вийти, де був і що робив через три місяці перед приїздом до Львова. Дискреція супроти якоїсь дівчини не може мати вплиорування там, де діло йде про атентат на президента. Оборона вносить на покликання вдруде Степана Паньчишина.

Прокуратор вносить на покликання на свідка Михайлином Даниш й Івана Маринька. Оборона спротивляється — на підставі між обороною і прокуратором приходить до перепалки.

Предсідник заповів оголошення рішення трибуналу слідуючого дня.

22-й день розправи.

Жиди зроблять велику складку для Коля...

В четверг знізав свідок Марія Бумба, товаришка нареченої Микитина Штайніної. В п'ятницю вона зголосилась сама, тим, що хоче доповнити свої знізання, однак вона не прийшла на чергу з огляду на затримку переслухання Данила Паньчишина. За те в суботу свідок М. в. р. Бумба знімає вдруге, як перша того дня. Вона знімає, що в понеділок розмовляла на судовій конітарі з нареченою Микитина Штайніною. Штайніна сказала їй, що знізання об. Корнгабера, наче би вона, Штайніна, влякла перед ним і просила грошей — не відповідають правді. Навпаки це об. Корнгабер сказав до неї: „не плач, Львові, все буде добре. Жиди зроблять велику складку для Коля, як що він дасть чоловіка на місце Штайгера“. На другий день свідок питала Штайніну, чи вона пам'ятає те, що десь раніш розказала їй, чи Штайніна знає це перед судом. Але Штайніна обринулась лише і боннула, що сама вже знає, що має говорити. Свідок хотіла сказати це при переслухання в четвер, але зблизь, з пантелику зашитами оборонці і не могла прийти до слова, зрештою, свідок стала вперше в житті перед судом і застрашана.

Оборона, заспокоєна такою несподіваною ревізцією, старалась знову вивести з рівноваги свідка на такім „дотепам“ д-ра Ляндау, як те, що свідок є „поліційним від правди“. Оборона за всяку ціну хоче затерти значіння злогоженого свідка знізанням вразливості. Бу чим то свідка з міжчасі хтось „накрутив“ до такого знізання. В цій цілі використовує величину відповідь свідка, що м. и. говорив на хорітарі з Данилом Паньчишином, який звернувся свідкові увагу, що повинна перед судом говорити всю правду, яку знає. Оборона пірло секундує авіаторія (здебільша споконим і приятелі обжованні), які кожну дуринку, яка ніби то є водою на миль обвинувачення, зустрівають такими голосними демонстраціями обжованні радости, що аж предсідник мусна загрозити опорожненням сали.

Дальше оборона хоче використати признача свідка Бумбини, що вона знала Степана Паньчишина, для допиту про політичне себдо Паньчишина. Д-р Пераккі ставить знову пханий під запити того рода, як нр. чи свідок знає, що Ст. Паньчишин був у Москві в школі диверсантів-терористів і т. п. Предсідник усі ці питання ухилив, а трибунал застерджує розповідження предсідника, не вважаючи на попередні дога й кручені виводи д-ра Ляндау й пханий д-ра Пераккого.

Микитин голоситься до слова й подає близькі пояснення про свої взаємини з Бумбиною. Він старалась доказати, що знізання Бумбини мають підклад особисті любові й бажання пхисти за заведену любов. Микитин пхав Бумбину з

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Оператор

д-р Д. Сассовер

довголітній лікар загального шпитали у Львові, ординує тепер

52 Львів, Колонтая 7. 8—10

Дентистично-технічне заведення

Максиміліан Мор

б. асистент і уповант д-ра Вихловського

Львів, вул. Подлесного 3.

Для урядників і учеників 50% зніжка. 2218 18-20

тов. „Воля“, будучи тоді діяльним комуністом, старався втягнути Бумбину до комуністичної організації. Це йому не вдалося, але з другого боку Бумбіна давала пхисти, що любиться в ній. (Бумбіна перебувала окликом „непогоди“) Як доказ Микитин наводить якусь стару свою розмову з Бумбиною на тему жіночих ніг: Бумбіна будучи була ображена його натаком на її погані ноги та жинувала, що Штайніна теж має погані ноги! (Таки „фактичні дані“ викликають гостру пригадку предсідника, що суд не є страшенний микитинських анекдотів). Особливо Бумбіна мала бути оздобленою, коли довідалась, що Штайніна завваготіла від Микитина. Бумбіна старалась пошкодити Микитині в отриманню допомоги від комуністичного заломогового комітету, оклеветувала його ревегато і поліц. конфідентом (одно показалося правдою, а не клеветою!), і казала слідкувати за ним споконим приятелів Маріянон Потурасей. (Ці знізання Микитина суперечать з виразною його заявою, що Бумбіна не була й не хотіла бути комуністкою, отже до жадної комуніст. організації не належала).

Але д-р Лев Ганкевич пропонує заарештувати до обвинувачення Егера, Корнгабера, Глазермана і Дворницького, чи вони дальше підтримують свою лінію оборони, обвинувачуючи Паньчишина у злочині замаху, коли сама прокуратура припинила дохажження проти Степана Паньчи. в цій напхаті. Д-р Грек і наші оборонці доказують правильність ліній оборони. Предсідник стверджує, що хід оборони за весь час розправи достаточо пояснює, якого пересвідчення є обвинувачення.

Слідуючий свідок Анна Паньчишин, мати Степана й жінка Данила, робить глибоке враження своїм прибитим виглядом зломаною нещасливою матере. Анна Паньчишин безпереривно плаче й проситься не переслухувати її, хоч би з огляду на її хоре серце. Предсідник доручає судовому лікареві вилати відповідне оречення, чи стан здоров'я свідка не шкідить її переслухання, і тимчасом покликкує наступні свідки.

Свідок Катерина Старенко, яка у місяці вересні м. р. жовта у Паньчишин, знімає про приїзд Степана 4. вересня ввечерю, про те, як він 5-го не виходив з хати і як 6-го вересня прийшов Іван Мариняк, приїздився зі Степаном П., що лежав ще в ліжку, та потім вийшов разом з ним на місто. Знізання свідка щодо найголовніших моментів покращуються зі знізаннями Степана Паньчишина і його батька.

Судовий лікар д-р Немецьковський стверджує, що Анна Паньчишин дійсно виказує надзвичайне зденервування, однак знізання може. Приведена Анна Паньчишин залишається слізми й не в силі заспокоїтись. Вона заедно повторює лише одне, що її син невинний. Предсід. дає їй час прийти до себе.

Свідок Федь Федів, 46-літній інвалід, каліка на обі ноги, почував в критичний час у Данила Паньчишина. Зі Степаном П. стрінувся 4-го перед ввечерю у брами доку. 3-го вересня свідок вачив Степана П., чому лежить так довго в постелі, замість їти дивитись на парад. Степан П. відповів: „Що мені там парад, коли хорий“.

Свідок Станіслав Старенко, 11-літній хлопчина, жив з матір'ю в хаті Паньч. Його знізання покращуються по суті зі знізаннями об. Паньчишинів і матері свідка.

Свідок Анна Паньчишин все ще не може заспокоїтись і просить звільнити її від знізання. Обор. д-р Пераккі вносить на звільнення свідка від знізання. Прокуратор протистився. Трибунал рішає спитати свідка, чому не хоче знізавати. Свідок — тому, що має жаль до тих, які асидили сина, що має жаль, головни до Микитина. Знізання свідка не можуть пошкодити стовні на честь, бо син невинний. На шення д-ра Давидовича і при спротиві прокуратора трибунал рішає не записувати свідка. Свідок, трохи заспокоєний, знімає про приїзд сина і його побут у Львові, не знімає своїми знізаннями нічого нового до справи.

Розправа закінчилась шойно о 4 год. пополудни. Предсідник заповідає, що на далі розправа буде вестись далі в день.

ОПОВІСТІ.

Український хор Д. Нотна:

Починає 3.VIII. Святин.

Вівторок 4.VIII. Святин.

Слідуючі громадяне здекларували свої миятин на будову дому на громадській ділянці. По 50 зол: Войко Імко, Юлія Антій, Горбач, Петро Прийда Олга, Гайоха Даміян, Мороз М., Бурканик, Ситонія Стефан, Мухомисий Іосиф, Гривач Ілліасея, Прохорин Пало, Давидович Мит., Горалевич Лев, Волоничський Вол., Ломисий Тал., д-р Личик Евген, Василько Петро, Лавровський Розалия, Бумбанок Іван, Сосновський Мих., Бобик Дмитро, Кос Гевгорій, Кривошій А., Саліта Андрій, Цабрух В., Царчик Антін, Невелюк, Гаврилюк Михайло, Трохач Іван, Стріленський Онуфрій, Ехног Саво, Бардана, Конопальський Мих., Ясногурський Кароль, Гриняк Евген, Дмитерко Стефан, Бабський Тимко, Гавер Марія, Паньчишин Філарет, Секретович С., Сухинський Осип, Витанський Теодор, Карабін Теодор, Микитюк Параскея, Малишова Іван, Імків Іван, Паньчюк Іван, Кудля Мих., Шелюк Іван, Клок Волод., Сидюк Віктор, д-р Гюцельський, Енин, Давидович Іван, Скорпачев Волод., Цюль Василь, Сидельський Роман, по 48 зол: Ярошак Марія, по 15 зол: Волошин Михайло, Гладий Личко, Паллик Іван, Ного Теодор, Катаринович Василь, по 12 зол: Палюшок Ірен, Добровиский Михайло, по 10 зол: Волошин Василь, Моравський Теодор, Михайло, Лева Петро, Адермах Василь, Лепяк Андрій, Вачко Василь, по 5 зол: Бійковський В., по 5 зол: Купчик Антій, Погода П., Гривоха Катерина, Кузюк Яким, Галушинський Іл. до кімн будови, Кришталевський Іван Іл. до кімн будови, 1 зол: одмораво Юлія Марія, Пеленський Іосиф, Юліяська Вікторія. 141 а) 1—1

(Продовження буде.)

Дрібні оголошення.

ПОТІВНЕ приміщення для молоді, здорової особи на сьрпень при інтелігентній родині на селі в гарній, сухій, здоровій, дієстій околиці близько Львова при залізничі. Зголошення до Адміністративної „Діла“ під „Умова“. 426 3—3

ЛЕКЦІЯ англійської мови при Методистській Місії починаються від 1. вересня 1925. р. Висні відбуваються в понеділок, сьреду і п'ятницю від год. 3—7 після обіду в будинку Місії, площа Бернардинська 17. — Управитель Ж. Гальпюк. 123 а) 3—5

20 шкільних лавок дуже дешево можна набути в Методистській Місії, площа Бернардинська 17. 123 б) 3—3

ПРИМУ хлопців з низької гімназії в харч і стамію. Зголошення до О. Цегельської, вул. Лісна ч. 14. 1—3

ПОШУКУЄТЬСЯ приміщення при родині для одної або двох панночок з низьких клас гімназії. Вимоги: добра опіка, окрема кімната, добрий харч, фортепіано, що зможе бачити гімназія С.С. Васильюк. Зголошення до 15. сьрпня з умовами на адресу: Народний Торговель, Броди, під „Станція“. 143 1—5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р ЖИГМОНТ ЗЕЛЬЦЕР

до негуд носа, ушей, горла і гортани 23 переніс одиначіно на 17-20

вул. Ягайлонську 7, 1. п.

Телефон ч. 27—99

Лікування Дітермою і лямпою „NEIOL“

Спеціаліст надуг легінів, сьрця і мисли 31 лудна 8—5

Д-р Ф. ГАН

Львів, вулиця Горюденська 46.

Пересвідчування Рентгеном. — Лікувальні кварцевою лямпою.

ПОЗІР СТРИЙСЬКЕ ПЕРЕДМІСТЯ.

В неділю дня 9. сьрпня 1925 о год. 5 попол. відбувуться Загальні Збори „Крунни УПТ. ім. Тараса Шевченка“ на Стрийськ. ут., у власній доміні при вул. Сьрпняського ч. 21 зі слідуючим денним порядком: 1) Відчитання протоколу попередних Загальних Зборів. 2) Звіт уступуючої Старшини за діяльності попереднього року. 3) Звіт касієра. 4) Реферат в сьрзні докінчення будови школи. 5) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолютної. 6) Вибір нового Вислуду і Контрольного Комісії. 7) Внески і запити. — З огляду на важкість докінчення школи, проситься о чисельну участь. — Старшина: Д-р Іван Волошин голова, Лав Палюк секретар. 142 1—2